

Recenzja

Dotyczy dysertacji doktorskiej mgr Marty Tarasiewicz p: „*Ocena ryzyka występowania najczęstszych powikłań ciąży na podstawie testu podwójnego w I trymestrze ciąży*”, której promotorem naukowym jest dr hab. n. med. Adam Lemancewicz.

Przedstawiona do recenzji rozprawa dotyczy oceny ryzyka najczęstszych patologii ciąży na podstawie testu złożonego wykonywanego w I trymestrze ciąży. Praca liczy 65 stron i ma układ rozdziałów typowy dla pracy badawczej. Składa się z czytelnego spisu treści: wstęp, założenia i cel pracy, materiał i metodyka, wyniki, dyskusja, streszczenie w języku polskim, streszczenie w języku angielskim, wykaz piśmiennictwa oraz załączniki - wykaz tabel, wykaz rycin oraz aneks zawierający skan zgody Komisji Bioetycznej. Treść pracy uzupełniona jest o 15 tabel i 3 starannie przygotowane ryciny. Rozprawa odwołuje się do 102 pozycji właściwie dobranego piśmiennictwa, które w większości stanowią prace anglojęzyczne. Większość cytowanych prac została opublikowana w ostatnich latach, przy czym starsze pozycje dotyczą zagadnień teoretycznych poruszanych we wstępie. Praca napisana jest poprawnie językowo, staranną polszczyzną i zrozumiale, co warto podkreślić, ponieważ rozprawę czyta się płynnie. Z drugiej strony niektóre określenia czy też nazwy są nieprawidłowe, na przykład test podwójny zamiast testu złożonego, aberracje trisomalne zamiast wad chromosomalnych o typie trisomii czy też zahamowanie wzrostu płodu podczas gdy w rzeczywistości chodzi o wzrastanie.

Szczegółowy Wstęp zawarty na 17 stronach wprowadza do problematyki diagnostyki prenatalnej w I trymestrze ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem wartości badań biochemicznych w korelacji z diagnostyką ultrasonograficzną. Doktorantka z łatwością posługuje się zawiłą terminologią i wykazuje dogłębną znajomość tematyki przedmiotu.

Cele pracy zostały przedstawione jasno i precyzyjnie. Zostały one wypunktowane jako:

1. Określenie korelacji pomiędzy stężeniem wolnego β -hCG i osoczowego białka PAPP-A w surowicy krwi kobiet ciężarnych a podwyższonym ryzykiem wystąpienia

nadciśnienia indukowanego ciążą, wewnątrzmacicznego zahamowania wzrostu płodu oraz porodu przedwczesnego.

2. Analiza związku pomiędzy lokalizacją trofoblastu a występowaniem zwiększonego ryzyka nadciśnienia indukowanego ciążą oraz zahamowania wzrostu płodu.

W kolejnym rozdziale pracy doktorskiej zatytułowanym „Materiał i metodyka” Doktorantka przedstawiła sposób doboru wyselekcjonowanego materiału badawczego z zastosowaniem kryteriów włączenia i wyłączenia. Badanie oparto o analizę wyników i dokumentacji medycznej 100 pacjentek. Na przeprowadzenie badań Doktorantka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku nr: R-I-002/209/2016. Badanie miało charakter retrospektywny.

W rozdziale pt. „Wyniki” Doktorantka przedstawiła uzyskane podczas badań wyniki w sposób czytelny, przy użyciu formy opisowej oraz graficznej. Doktorantka szczegółowo omówiła uzyskane dane i zachodzące między nimi zależności.

Głównym i najbardziej interesującym wynikiem pracy jest potwierdzenie, iż niska lokalizacja łożyska statystycznie częściej współwystępuje z nadciśnieniem indukowanym ciążą oraz z wewnątrzmacicznym ograniczeniem wzrastania płodu. Dodatkowo potwierdzono, że uzyskane wyniki są skorelowane z niskim poziomem białka PAPP-A w osoczu ciężarnej. Ponieważ jest to najważniejszy element recenzowanej pracy warto by było dodatkowo określić na jakim etapie ciąży dokładnie analizowano lokalizację łożyska. Ponieważ szczególnie we wczesnej ciąży tak precyzyjna ocena jest trudna warto by w przypadku opublikowania wyników w pracy oryginalnej uwzględnić dodatkowo kryterium czasu trwania ciąży.

Zaprezentowane wyniki są jednakże nowe i mają potencjalne walory poznawcze oraz znaczenie praktyczne dla klinicystów zwracając uwagę na nowe elementy korelacji wyników badania ultrasonograficznego oraz badań biochemicznych we wczesnej diagnostyce powikłań w przebiegu ciąży.

W dyskusji Doktorantka omówiła aktualny stan wiedzy dotyczący problematyki przeprowadzonych badań. Przedstawiła wnikliwą analizę doniesień innych autorów dotyczącą korelacji pomiędzy wartościami stężeń osoczonego białka PAPP-A a podwyższonym ryzykiem występowania powikłań ciąży możliwych do zdiagnozowania w trakcie badań w I trymestrze. Przeprowadzone przez Doktorantkę omówienie wyników w formie dyskusji

dowodzi dobrej znajomości problemu opisanego w pracy i umiejętności krytycznej oceny uzyskanych wyników, co świadczy o dojrzałości naukowej. Doktorantka porusza wiele istotnych zagadnień klinicznych w odniesieniu do wyników badań uzyskanych przez innych autorów w zebranych piśmiennictwie.

Wnioski w postaci 5 punktów odpowiadają na postawione cele, jednakże mam pewne zastrzeżenia szczególnie w odniesieniu do punktu 4 i 5. Stwierdzenie, że wnikliwa ocena lokalizacji łożyska w I trymestrze ciąży pozwala na wczesną identyfikację grupy pacjentek mogących predysponować do wystąpienia nadciśnienia indukowanego ciążą oraz że fakt ten może wpłynąć na poprawienie jakości opieki perinatalnej nad kobietą ciężarną wydają się na tym etapie przedwczesne. Uzyskane wyniki wymagają bowiem potwierdzenia w badaniach prospektywnych na znacznie większych grupach pacjentek z uwzględnieniem dokładnej oceny lokalizacji łożyska (kosmówki) w stosunku do czasu trwania ciąży. Powyższe wnioski mogą dlatego stanowić punkt wyjścia dla dalszych badań naukowych.

Uwagi końcowe:

1. Na 102 pozycje literaturowe, ponad 40% stanowią publikacje starsze niż 10 lat.
2. W pracy występują dość liczne drobne błędy edytorskie.

Powyższe uwagi mają charakter techniczny i nie wpływają na końcową pozytywną ocenę rozprawy. Mogą zostać uwzględnione w przyszłości przez Doktorantkę przy realizacji kolejnych projektów badawczych.

Podsumowanie

Praca jest zaprojektowana w sposób przemyślany, a przyjęte cele zostały konsekwentnie zrealizowane. Przeprowadzona przez Doktorantkę analiza zebranych danych jest dokładna i rzetelna.

Przedłożoną do oceny rozprawę doktorską mgr Marty Tarasiewicz oceniam pozytywnie. Spełnia ona warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018r. poz.1668).

Reasumując stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Marty Tarasiewicz spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom doktorskim, dlatego zwracam się z uprzejmą prośbą do Pani Dziekan i Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.